

Alkotmánybíróság

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/173-4/2016.	
Érkezett: 2016 APR 05.	
Példány: 1	Kezelőiroda: P1
Melléklet: 0 db	

ügyszám: IV/173-3/2016

Tisztelt Alkotmánybíróság!
Tisztelt dr. Bitskey Botond Főtitkár Úr!

Alulírott [REDACTED] 2016. március 3. napján vettem kézhez fenti ügyszámú tájékoztató levelét, amelyre az alábbiakban indítványomat kiegészítem.

Időrendileg és dogmatikailag két részre bontottam alkotmányjogi panasz indítványomat:

I. A bíróvizsgálat szabályozásának anomáliái az Alaptörvény vonatkozó szakaszai és a 2011. évi CLXII. törvény a bírák jogállásáról és javadalmazásáról (Bjt.) tükrében.

II. A Szolgálati Bíróság előtti eljárás, az Alaptörvény, a Bjt., és az SZBÜ alapján.

Mindkét esetben az érintett Alaptörvényi szakaszok:

Alaptörvény R) cikk (1) Az Alaptörvény Magyarország jogrendszerének alapja.

(2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.

(3) Az Alaptörvény rendelkezéseit azok céljával, a benne foglalt Nemzeti hitvallással és történeti alkotmányunk vívmányaival összhangban kell értelmezni.

T) cikk(1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.

(2) Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.

(4) A sarkalatos törvény olyan törvény, amelynek elfogadásához és módosításához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges.

XXIII. cikk (8) Minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Törvény határozza meg azokat a közhivatalokat, amelyeket párt tagja vagy tisztségviselője nem tölthet be.

XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.

XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

26. cikk (1) A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatóak. A bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

I.

A Bjt. V. fejezete tartalmaz szabályokat a bíró munkájának értékeléséről és az alkalmatlansági eljárásokról. (Bjt. 65. § - 87. §)

A Bjt. 73.§ Az értékeléshez szükséges ügyek kiválasztásának rendjét és a vizsgálat részletes szabályait az OBH elnöke szabályzatban határozza meg.

Ezt a szabályzatot az OBH elnöke csupán 2015. december 12-vel alkotta meg¹. 2016. január 1-től hatályos az OBH elnökének 8/2015. (XII.12.) OBH utasítása a bíró munkájának értékelési rendjéről és a vizsgálat részletes szempontjairól szóló szabályzat.

Ezzel szemben esetemben – bár a Bjt. 2012. január 1-jével lépett hatályba – a korábbi OIT 2011. évi 4. szabályzata került még alkalmazásra.

A korábbi OIT szabályzatról egyértelműen megállapítható, hogy egyrészt nem a sarkalatos törvényi felhatalmazás (Bjt. 73.§) alapján nem az OBH elnöke általi szabályzat, másrészt a korábbi jogszabályra a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 1997. évi LXVII. törvényre tartalmaz utalásokat.

Ezen túlmenően pedig nem tartalmaz a vizsgálat személyére és kötelező képzésére sem rendelkezéseket.

A korábbi OIT szabályzat alapján lefolytatott bíróvizsgálat ily módon alkotmányos aggályokat ébreszt.

A Bjt. 65. § (1) A bíró munkáját e törvény szerint értékelni kell.

66. § Az értékelést megalapozó vizsgálatnak – a jogerősen befejezett ügyek alapján – fel kell tárnia a bíró anyagi, eljárási és ügyviteli jogszabály-alkalmazási és tárgyalásvezetési gyakorlatát.

67. § A bíró éves tevékenységéről az ügyforgalmi és tevékenységi adatok, továbbá a másodfokú és a felülvizsgálati határozatok alapján kimutatást kell készíteni. Az OBH elnöke szabályzatban határozza meg, hogy a kimutatásnak milyen adatokat kell tartalmaznia. A kimutatást a bíróság elnökének éves tájékoztatójával egyidejűleg közzé kell tenni a bíróságok központi intranetes honlapján (a továbbiakban: intranet). A kimutatás adatait a bíró vizsgálatánál, értékelésénél figyelembe kell venni.

74. § (1) A bíróság elnöke a vizsgálati anyag és a beszerzett iratok, vélemények alapján összességében értékeli a bíró munkáját.

(2) Az értékelésben csak tényszerűen megalapozott értékítéletek szerepelhetnek.

75. § Az értékelés ismertetésének időpontja előtt legalább 15 nappal az írásbeli értékelést a bírónak át kell adni. Az ismertetésen az értékelést elrendelő bíróság elnökén vagy elnökhelyettesén kívül részt vesz a vizsgált és a vizsgálatot végző bíró, a vizsgált bíró szakterülete szerint illetékes kollégium vezetője – nem értve ez alatt a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium vezetőjét – és annak a bíróságnak az elnöke, ahol a bíró szolgálatot teljesít. A vizsgált bíró legkésőbb az értékeléskor szóban és írásban észrevételt tehet.

76. § (1) Az értékelés eredményeként a bíró

a) kiváló, magasabb bírói beosztásra alkalmas,

b) kiválóan alkalmas,

c) alkalmas,

d)

e) alkalmatlan

értékelést kaphat.

(2) A bíróság elnöke az értékelés eredményét írásban megindokolja, és azt a bírónak, valamint – a kúriai bíró kivételével – a bíró beosztása szerint illetékes fellebbviteli (felülvizsgálati ügyekben eljáró) bíróság kollégiumvezetőjének, a járásbíróági bíró esetén az ítélőtábla, közigazgatási és munkaügyi bírósági bíró, valamint a törvényszéken közigazgatási és munkaügyi ügyeket tárgyaló bíró esetén a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium vezetőjének megküldi.

Az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésének második mondata alapján csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet a bírót elmozdítani. A Bjt. sarkalatos törvény, és nyilvánvalóan hivatott az alaptörvényi kritérium megfogalmazását betölteni, azonban – mint már korábbi indítványomban is utaltam rá – valójában nem definiálja az úgynevezett szakmai alkalmatlanságot, csupán a kifejezést használja. Indítványomban részletesen kifejtettem a történeti vívmányok tanulmányozásával, hogy jogtörténetileg, történelmileg ismeretlen a szakmai alkalmatlanság fogalma.

Az „alkalmatlanság”-ról mint kifejezésről a szavak általánosan elfogadott jelentése alapján dr. [redacted] riai bíró – aki a képviselőtestületet ellátta a szolgálati bíróság előtt folyamatban volt eljárásban – a fellebbezésében kifejtette: „A Magyar Értelmező Szótár internetes változata, az ún.

„wikiszótár” szerint az „alkalmatlan” szó személyre vonatkoztatható jelentése:

Kitűzött feladatra nem használható személy, aki nem képes elvégezni egy munkát, állást vagy tevékenységet, mert akadályozó körülmény vagy állapot áll fenn nála; arra képtelen vagy ügyetlen.

E definíció alapul vételével sem elegendő az alkalmatlanság megállapításához a munka el nem végzésének – nem elfogadható színvonalon való elvégzésének – a megállapítás, ez csupán a kiinduló pont lehet. Meg kell vizsgálni azt is, hogy ez a tény milyen okra vezethető vissza, utána pedig az, hogy az észlelt akadályozó ok elhárítható-e, avagy valóban véglegesen alkalmatlanná teszi-e az érintett személyt az adott hivatásból fakadó kötelezettségek megfelelő színvonalon való teljesítésére. Ez utóbbi kérdés igenlő megválaszolása után lehet – álláspontom szerint – megnyugtató alapossággal kimondani, hogy a vizsgált bíró a hivatására alkalmatlan.

A bíró tehát akkor alkalmatlan a hivatására, ha az annak műveléséhez szükséges valamely képessége, tulajdonsága hiányzik. Ide tartozónak vélem a képességbéli alkalmatlanságon túl azt is, ha valaki emberi tulajdonságai folytán képtelen (nem hajlandó) a hivatásbéli kötelezettségek elfogadására, és azt is, ha valakinek a hivatás ellátásához szükséges ismeretei hiányoznak olyan mértékben, ami a hivatás gyakorlását lehetetlenné teszi. Az elsőfokú bíróság nem mutatott rá, hogy

a fentiek bármelyike – és ha igen, melyike – vonatkoztatható- [REDACTED] iszen e kérdéseket határozatának indokolásában nem is említette.”

A Bjt. 75.§ szakasza alapján hiába éltem a vizsgálati anyaggal kapcsolatban észrevételekkel, azokat a szóbeli értékeléskor teljességgel figyelmen kívül hagyták.

A Bjt. 67.§-ának utolsó mondatát, miszerint a kimutatások eredményét/adatait – a vizsgálat szempontjából az objektíven, és összehasonlíthatóan mérhető adatokat – figyelembe kell venni, szintén nem vették figyelembe. A vizsgálati anyag tartalmazza a statisztikai kimutatásokat rövid szöveges értékeléssel.² A kimutatás adatai tényként mutatják, hogy jóval az átlag felett tárgyaltam és fejeztem be az ügyeket. A befejezett ügyek statisztikája alapján valóban voltak fellebbezett ügyeim amelyekről a másodfokú bíróság döntött, azonban az összes befejezésemhez képest csupán elenyésző százalékban, tekintettel arra, hogy 332 összes befejezett ügyemre 14 fellebbezés esett ami kevesebb mint 4,5%.

Ezen statisztikai a tényeket az értékelés teljes egészében mellőzte.

A bíróvizsgálat folyamatát és jellegét tekintve hatósági eljáráshoz hasonlítható, ezért álláspontom szerint esetemben már a vizsgálat lefolytatásakor, illetőleg az értékelés során sérültek az Alaptörvényben garantált jogaim így kifejezetten a tisztességes eljáráshoz való jogom, illetőleg hivatásrendbeli garanciámként a bírói függetlenségem azáltal, hogy az általam hozott és a peres felek által első fokon tudomásul vett ítéleteim amelyekkel több mint 95%-os eredményességgel perbékességet teremtettem ily módon a felek között a vizsgáló szerint jogszabálysértőek.

Az „árnyékper” fogalma esetemben súlyosan alaptörvény-ellenes gondolatmenet, miszerint, ha az első fokon jogerőre emelkedett döntéseimet megfellebbezték volna, akkor a másodfokú bíróság mit tett volna...

II.

A Szolgálati Bíróság előtti eljárás két részre bontható:

1. a vizsgálóbiztos eljárása;
2. a szolgálati bíróság eljárása.

1.

A Bjt. 79.§-a alapján az értékelés eredményét vitatva jogorvoslaltal fordultam a Szolgálati Bírósághoz.

A Szolgálati Bíróság Ügyrendje (továbbiakban SZBÜ)³ 19.§ - 26.§ szakaszai tartalmazzák a Bjt.79.§, 80.§ szakaszaiban meghatározott eljárásokat (SZBÜ 19.§ (2) bek. b) pontja.

A Bjt. 84.§ (1) bek. alapján vizsgálóbiztos kirendelésére került sor. A SZBÜ 2.§ (3) bek. alapján: „Az adott ügyben a szolgálati bíróság elnöke jelöli ki a vizsgálóbiztost, úgy, hogy az lehetőleg az érintett bíróval azonos szakterületen ítélkező soron következő személy legyen.”

Esetemben közigazgatási ügyszakos bírót rendelt ki a Szolgálati Bíróság elnöke, ami azért mondható aggályosnak mivel – bár két ügyszakban is végeztem ítélkező tevékenységet – a vizsgálatom elrendelésekor a közigazgatási és a gazdasági ügyszakban végzett tevékenységemet együttesen, az összességében 50 vizsgált ügyre 15-35 arányban osztották meg, és így is zajlott a vizsgálat.

2 Vizsgálati jelentés (készítette [REDACTED] 8.oldalak, 48.o.

3 http://birosag.hu/sites/default/files/allomanyok/stat-tart-file/szolgalati_birosag_ugyrendje_2014-12-04.pdf

„A vizsgálóbiztos köteles a tényállás megállapításához szükséges valamennyi körülményt tisztázni.” a Bjt. 84.§ (2) bekezdésének első mondata alapján. Személyes meghallgatásomra sor került, ugyanakkor az általam indítványozott bizonyítási eszközök, így különös tekintettel az általam indítványozott tanúk meghallgatását, valamint a becsatolt statisztikai kimutatásokat a vizsgáló a jelentésében figyelembe sem vette.

A vizsgálóbiztos jelentése lényegében a vizsgálati anyag átvételén alapult. Az általa megkeresett bírósági vezetők közül a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiumának (gazdasági ügyszakban a másodfokon eljáró bíróság) [REDACTED] rabbi vezető áthelyezése miatt – akkor lett új megbízott vezetője, aki szó szerint az értékelési vizsgálati jelentésben írottakat emelte át véleményébe.

A vizsgálóbiztos eljárásának teljes körűnek kell(ett volna) lennie.

Ezzel szemben esetemben csupán ezen eljárás a szükséges formalitásokban valósult meg.

A vizsgálóbiztos ugyan személyesen meghallgatott, ám az általam hivatkozott statisztikai adatokat, kimutatásokat, bizonyítási indítványokat teljességgel mellőzte. Ezáltal eszköztelenül álltam bírám előtt.

2.

A Szolgálati Bíróság első fokon eljáró tanácsa szintén meghallgatott, ugyanakkor az előtte folyó eljárásban is indokolatlanul elmaradt a bizonyítási lehetőségem.

Mint azt képviselőmmel az elsőfokú határozattal szembeni fellebbezésünkben írtuk:

„Az elsőfokú határozat 1.-19. oldalai a vizsgálati anyagot foglalják össze majd a 20.-21. oldal azok értékelését tartalmazza. Sajnálatos azonban, hogy bár az elsőfokú bíróság kifejezetten azért napolta el az ügyben tartott első tárgyalást, hogy a vizsgálat alapját képező iratokat közvetlenül is áttekintse, azonban ennek ellenére szó szerint átveszi a vizsgálati jelentést, annak esetén iratellenes megállapításaival együtt.”

Az elsőfokú határozat is adós maradt annak megindokolásával, hogy a már vizsgálat során is indítványozott bizonyítási indítványaim miért nem eszközölte, illetőleg miért nem foganatosította – tekintettel arra, hogy azok elutasítására még formálisan sem került sor.

A másodfokú eljárásban sem volt lehetőségem érdemi bizonyítás indítványozására.

Mind az elsőfokú, mind a másodfokon eljáró szolgálati bíróság kizárólag az általam vitatott, és jelen alkotmányjogi panasz beadványom I. részét képező értékelési vizsgálat anyagát tekintette tényszerű és objektív megállapításnak, arra alapították döntéseiket.

Az értékeléssel szemben mindvégig eszköztelenül maradtam alul.

Sem a Bjt., sem pedig a SZBÜ nem tartalmaz eljárási szabályokat a lehetséges bizonyítás körében. Ha valamit állít az értékelést végző vizsgáló azt onnantól tényként kezelik, lényegében az értékelést végző vizsgáló állításaival szemben nincs helye – nincs lehetőség – ellenbizonyításra, cáfolatra.

Ugyanakkor a valódi objektív mérce, a statisztikai adatok – bár a Bjt. 67.§-a alapján relevánsak lennének – egyáltalán nem érvényesülnek, legalábbis esetemben teljességgel figyelmen kívül hagyták.

A hivatkozott bírói döntések jelentős számszaki tévedést tartalmaznak a statisztikai adatok tükrében, mivel a hatályon kívül helyezett ítéleteimet úgy tüntetik fel, mintha az összes általam hozott döntésről lenne szó: „jelentős számban 78%-osan”, teljességgel figyelmen kívül hagyva azt aényt, hogy döntéseim több mint 95%-a első fokon jogerőre emelkedett.

Ez a számítási módszer olyan, mintha valaki 100 döntéséből egyetlen egy kerül fellebbezésre, amelyet ha a másodfokú bíróság hatályon kívül helyez akkor hiába 99%-os az első fokon jogerőre emelkedett döntései száma 100%-os a hatályon kívül helyezési aránya.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás követelménye álláspontom szerint esetemben súlyosan sérült.

A Tisztelt Alkotmánybíróság a tisztességes eljárás követelményeit a 7/2013. (III. 1.) AB határozatában az alábbiak szerint foglalta össze:

„[24] ... A 22/2012. (V. 11.) AB határozat úgy fogalmaz, hogy az „Alkotmánybíróság az újabb ügyekben felhasználhatja azokat az érveket, amelyeket az Alaptörvény hatályba lépése előtt hozott korábbi határozata az akkor elbírált alkotmányjogi kérdéssel összefüggésben tartalmazott, feltéve, hogy az Alaptörvény konkrét – az előző Alkotmányban foglaltakkal azonos vagy hasonló tartalmú – rendelkezései és értelmezési szabályai alapján ez lehetséges. [...] Az egyes intézményekről, alapelvekről és rendelkezésekről kialakított értelmezése a határozataiban található meg. Az Alkotmánybíróságnak azokra az alapértékekre, emberi jogokra és szabadságokra, továbbá alkotmányos intézményekre vonatkozó megállapításai, amelyek az Alaptörvényben nem változtak meg alapvetően, érvényesek maradnak.” (Indokolás [40]–[41]) Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor irányadónak tekinti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban kimunkált korábbi alkotmánybírósági gyakorlatot. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. Az Abh.-ban megfogalmazott megállapításokat az Alkotmánybíróság utóbb több döntésében [5/1999. (III. 31.) AB határozat, ABH 1999, 75.; 14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108.; 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118–120.; 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.] is megerősítette és gyakorlattá formálta. Az Abh.-ban kimunkált alkotmányos mérce értelmében a tisztességes eljárás (fair trial) követelménye az eljárásjogi garanciák érvényesülését is felöleli, és egy olyan minőséget jelent, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ebből következően egyes részletszabályok hiánya miatt éppúgy, mint valamennyi részletszabály megalkotásának dacára lehet egy eljárás méltánytalan, igazságtalan vagy nem tisztességes.

...

Az Alkotmánybíróság értelmezésében tehát a tisztességes eljáráshoz fűződő jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben dönthessen. Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést. A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelem igényét is. A tisztességes eljárás alkotmányos követelményrendszerét kielégítő hatékony bírói jogvédelem pedig attól függ, hogy az eljárási szabályok értelmében a bíróság mit vizsgálhat felül.”

Az Alaptörvény XXIII. cikke alapján megillető közhivatal viseléséhez (bíró, aki nyilvános pályázon a jogszabályoknak megfelelően nyertem kinevezést) fűződő jogom sérült, amikor az Alaptörvény 26. cikkében foglaltak ellenére - miszerint: csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet a bírót elmozdítani – mozdítottak el hivatásrendi tisztemből; majd vitatva elmozdításomat nem volt lehetőségem és esélyem sem tisztességes és pártatlan eljárásra.

Alkotmányjogi panasz indítványom befogadhatóságával kapcsolatban analógiaként utalnék a 21/2014. (VII. 15.) AB határozatra, amely fegyelmi ügy kapcsán már megállapította a szolgálati bíróság határozatának alkotmányjogi panasszal történő megtámadhatóságát.

Közvetlen érintettségemet korábban igazoltam, ahogyan indítványom petituma határozott kérelmet tartalmaz miszerint kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria mellett eljáró másodfokú szolgálati bíróság SzfÉ.10./2015/7. számú határozatának, a Budapest területén működő ítélőtábla mellett eljáró elsőfokú szolgálati bíróság SZÉ1/28/2015. számú határozatának, valamint a Fővárosi Törvényszék elnöke 2014.El.VI.B.289/18. számú értékelésének alaptörvény-ellenességét és azokat semmisítse meg.

Mindezekre tekintettel kérem a Tisztelt Főtitkár urat, hogy intézkedjen alkotmányjogi panaszom befogadása tárgyában.

Budapest, 2016. március 29.

